

SADA ÚLOH NA CVIČENIE 3

Definície:

Homomorfizmus (slov). Nech h je zobrazenie zo Σ_1^* do Σ_2^* (t.j. každé slovo nad Σ_1 zobrazí na nejaké slovo nad Σ_2) také, že $\forall u, v \in \Sigma_1^*$; $h(u \cdot v) = h(u) \cdot h(v)$. Potom h voláme homomorfizmus.

Homomorfizmus (jazykov). Nech h je homomorfizmus, potom obraz jazyka L ($L \subseteq \Sigma_1^*$) pri zobrazení homomorfizmom h je jazyk $h(L) \stackrel{def}{=} \{h(w) \mid w \in L\}$.

Inverzný homomorfizmus (jazykov). Nech h je homomorfizmus. Inverzným homomorfizmom jazyka L (označujeme $h^{-1}(L)$), nazývame jazyk $h^{-1}(L) \stackrel{def}{=} \{w \mid h(w) \in L\}$. Neformálne môžeme o inverznom homomorfizme jazyka L uvažovať ako o množine všetkých vzorov, ktoré daný homomorfizmus zobrazí do jazyka L .

Pokyny:

Ak nie je v úlohe explicitne uvedené inak, musíte všetky závery formálne dokázať.

Ak úloha znie „Porovnanajte jazyky L_1 a L_2 “, tak sa od vás očakáva, že rozhodnete, či platia obe inklúzie, tj. či platí $L_1 \subseteq L_2$ a či platí $L_2 \subseteq L_1$.

---

1. Nech $h: \{a, b, c\}^* \rightarrow \{a, b, c\}^*$ je homomorfizmus daný ako $h(a) = acb$, $h(b) = b$ a $h(c) = aa$. Nech $L = \{a^n cb^n \mid n \in \mathbb{N}\}$. Nájdite jazyky $h^{-1}(L)$ a $h(h^{-1}(L))$.
2. Nech L_1, L_2 sú jazyky, $h: \Sigma^* \rightarrow \Gamma^*$ je homomorfizmus a $\Sigma_{L_1}, \Sigma_{L_2} \subseteq \Sigma$. Porovnajte jazyky $h(L_1 \cap L_2)$ a $h(L_1) \cap h(L_2)$.
3. Nech L_1, L_2 sú jazyky, $h: \Sigma^* \rightarrow \Gamma^*$ je homomorfizmus a $\Sigma_{L_1}, \Sigma_{L_2} \subseteq \Gamma$. Porovnajte jazyky $h^{-1}(L_1 \cup L_2)$ a $h^{-1}(L_1) \cup h^{-1}(L_2)$.
4. Ak $f: \Sigma_2^* \rightarrow \Sigma_3^*$, $g: \Sigma_1^* \rightarrow \Sigma_2^*$ sú homomorfizmy, musí aj ich zloženie (funkcia $h: \Sigma_1^* \rightarrow \Sigma_3^*$ definovaná tak, že $(\forall w \in \Sigma_1) h(w) = f(g(w))$) byť homomorfizmus? Nech $f: \Sigma_2^* \rightarrow \Sigma_3^*$, $g: \Sigma_1^* \rightarrow \Sigma_2^*$ sú funkcie také, že ich zloženie $h: \Sigma_1^* \rightarrow \Sigma_3^*$ je homomorfizmus. Musia potom obe funkcie f, g byť homomorfizmy?
5. Nájdite čo možno najjednoduchší „množinový“ zápis pre jazyk generovaný bezkontextovou gramatikou $G = (N, T, P, \sigma)$, kde $N = \{\sigma, \alpha, \beta\}$, $T = \{a, b, c\}$ a

$$\begin{aligned} P &= \{\sigma \rightarrow b\sigma ba \mid \alpha\beta \\ &\quad \alpha \rightarrow c\alpha \mid \varepsilon \\ &\quad \beta \rightarrow \beta a \mid a\}. \end{aligned}$$

Svoje tvrdenie dokážte.

6. Zostrojte bezkontextovú gramatiku generujúcu jazyk $L = \{w \in \{a, b\}^* \mid \#_a(w) = \#_b(w)\}$. Správnosť svojej konštrukcie dokážte.
7. Zostrojte bezkontextovú gramatiku generujúcu jazyk $L = \{a^n c^{k+1} d^k b^{2n} \mid k, n \in \mathbb{N}\}$. Správnosť svojej konštrukcie dokážte.
8. Zostrojte regulárnu gramatiku generujúcu jazyk $L = \{vabu \mid v, u \in \{a, b\}^*, \#_a(vu) \equiv 0 \pmod{2}\}$. Správnosť svojej konštrukcie dokážte.